

Göteborg, 29 april 2021

Yttrande
Dnr U2020/05545
Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

GU VENTURES REMISSVAR AVSEENDE INNOVATIONSTÖDS- UTREDNINGENS BETÄNKANDE "INNOVATION SOM DRIV- KRAFT – FRÅN FORSKNING TILL NYTTA", SOU 2020:59

GU Ventures vill tacka för att Regeringskansliet har tagit initiativ till att utreda rubricerad fråga och för möjligheten att svara på denna remiss. Innovationsstödsutredningen berör ett mycket angeläget område för oss som holdingbolag och för såväl universitets- och högskolesektorn som omgivande samhälle. Den presenterar ett stort antal förslag och i detta yttrande kommenteras några av de som GU Ventures sätter särskilt stort intresse vid.

INTRODUKTION AV HOLDINGBOLAGETS VERKSAMHET OCH RESULTAT

Det är av yttersta vikt att forskningsresultat och kunskap, som alstras inom akademien, nyttiggörs i samhället och bidrar både till nationell innovationskraft och till att möta de stora utmaningar som Sverige och världen står inför. I internationella mätningar av innovationsklimat hamnar Sverige i topp (European Innovation Scoreboard 2020). En av orsakerna är innovationer framkomna vid svenska lärosäten, där majoriteten av landets fria forskning bedrivs och där nya innovativa idéer utvecklas till företag och i samarbete med det omgivande samhället.

GU Ventures, som är holdingbolaget vid Göteborgs universitet, har topprankats av UBI Global Index bland de 20 främsta i världen för sitt arbete och räknas även in i utredningens betänkande bland de mest aktiva holdingbolagen i landet. Det finns många sådana holdingbolag och ännu fler som har potential att växa till sig och bli lika framgångsrika, bara de kan få rätt resurser och har förutsättningar för det.

Holdingbolaget har startat över 200 innovationsföretag och avknoppningar från Göteborgs universitet, "GU", från Chalmers och ett flertal andra lärosäten, samt med andra aktörer i näringslivet och i offentlig sektor när dessa bedrivit nära samarbete med GU.

Holdingbolaget har under 25 år bistått 1000-tals forskare att kommersialisera sina forskningsrön och ett antal studenter, så att deras nydanande idéer kunnat antingen kommersialiseras genom ett nybildat företag eller via utlicensiering eller direkt avyttring till en annan organisation. Dessa idéer har därigenom kommit till användning och förbättrat behandling av patienter, lösningar till industrin, erbjudanden till konsumenter, samt stärkt universitets forskning, utbildning samt industri-, sjukvårds- och skolsamarbete.

Sammanlagt har GU Ventures och dess 200 företag attraherat 6,5 miljarder kronor för att bygga upp de nya företagens verksamheter, varav 120 Mkr är GU Ventures investering, som betyder att 54 kr till har attraherats för varje satsad GU Ventures krona. Det är en framgång och majoriteten är från privata källor i senare expansionsfaser. Holdingbolagens bedömning är att de investeringar som holdingbolagen gör, även om det är en liten mängd kapital i det stora hela, är helt avgörande i de tidiga faser när ingen annan vill investera. Just när den nystartade verksamheten behöver investerare, som kan satsa ägarkapital, för att medfinansiera Vinnovas bidrag eller ALMIs villkorslån med minst lika mycket till eller upp till 70% i vissa sammanhang. Annars kan beviljade offentliga medel brinna inne.

Avkastningen på GU Ventures satsade 120 Mkr har redan inbringat 146 Mkr i avyttringar till GU Ventures kassa och ytterligare 170 Mkr finns i ännu orealiserade innehav. Dessa medel, som verksamheten själv har tjänat in, har kontinuerligt återinvesterats i såväl nya företag som finansiering av själva arbetet.

Utredningens förslag att investeringsverksamheten vid respektive holdingbolag upphör för att centraliseras, kommer att påverka GU Ventures högst påtagligt i såväl sin verksamhet som i sin portfölj bestående av 70 innehav i projekt och företag. Portföljens alla företag och projekt värderas idag sammanlagt till 34,8 miljarder kronor och ägs av GU Ventures tillsammans med hundratals forskare, investerare, industriföretag och nyckelpersoner. Sammanlagt hade portföljen 460 anställda och omsatte 580 Mkr i 2020, men flertalet projekt och företag är än så länge i sin linda. Dessa får affärsmässigt stöd i inkubatorn inom GU Ventures, där de även kan få stöd att söka patent, rekrytera personal och styrelse, anlita konsulter, starta aktieföretag, bygga affärsmodell, etablera ett produkt- eller tjänsteerbjudande och utveckla desamma, attrahera investerare, söka offentlig finansiering, börja marknadsföra, sälja, tillverka och leverera, etablera verksamheter utomlands, samt dela erfarenheter mellan varandra och lyckas som företagare.

Holdingbolaget har haft stor betydelse för att starta och bygga dessa företag och för att sälja etablerade företags aktier och patentskyddade immateriella tillgångar till investerare och tagare, som driver vidare kommersialiseringen på längre sikt än vad vi kan göra, då vår uppgift är att vara bron mellan akademien och samhället. Dels i början av byggprocessen, när det är avgörande att det finns en kompetent aktör med resurser knutet till det egna lärosätet. Dels i nästa steg när dessa företag tar sina första stapplande steg och dels vid utlicensiering och vid globalisering när det är avgörande att ägarkretsen är kompetent, samkörd och har såväl god renommé, som ett starkt varumärke i ryggen med väletablerade kontakter. Erfarenheter och lärdomar genom åren har hjälpt till att bygga en organisation och en verksamhet inom GU Ventures, som i en "pay-it-forward" mentalitet även bistår andra i innovationsstödsystemet, såsom andra holdingbolag, inkubatorer, science parks, industrihubbar, världens innovationsplattformar, m.fl.

BEVEKELSEGRUNDER FÖR INNOVATIONSARBETET

När forskare eller studenter inleder sin bana som idégivare med en ny idé, vare sig om det är tack vare en blick från klar himmel eller ett decennium av forskningsrön, finns flera val att göra. Rådgivning, stöd i avtals- och IP-frågor, verifieringsmedel, mm., som de kan få från innovationskontoren, utgör ett viktigt beslutsunderlag. Det är även av vikt att idégivare redan innan kan inspireras och aktiveras för att tänka i dessa banor. Det behöver etableras meriterings- och premieringssystem, en strävan och en attityd som är tillåtande för såväl brett nyttiggörande som kommersialisering och annan samverkan. Det behöver finnas ett visionärt ledarskap som uppmuntrar enskilda individer att göra sitt yttersta och premiera dem.

Innovationskontorens arbete är viktigt för inspiration och stöd i innovationsprocessen, varmed de bör förstärkas. Deras samarbeten med lokala holdingbolag är viktiga, så att det kan ske ett effektivt överförande av de idéer som är tillräckligt bärkraftiga för att komma vidare och där nedlagt arbete kan tas med in i antingen en väletablerad verksamhet eller ett helt nytt företag. I den förhandlings- och överföringsprocessen är holdingbolagets affärsmässiga erfarenhet, ägarroll och backningen i form av kapital en framgångsfaktor, som många insett har lett till bättre avtal och bättre säkerställande av lärosätets och idégivarnas värde, och i förlängningen skattebetalarnas. Vi ska följaktligen medverka till att forskningsresultat, som skattebetalarnas medel finansierat i årtionden, förs vidare till en relevant ersättning. Det bör göras i en affärsmässig uppgörelse, precis som för vilken annan tillgång eller egendom ägt av staten.

- Om staten delar denna syn, talar det för att ägandet av en patenterbar uppfinning bör fördelas mellan den enskilda forskaren och dess lärosäte, genom förslagsvis holdingbolaget som ägs till 100% av staten och vilka utgör statens förlängda arm.

Hela ansvaret för och ägandet i sig av resultaten kan inte enbart ligga på en enskild individ som ska ha initiativet till nyttiggörande på sina egna axlar. Det finns inte rimliga förutsättningar för en enskild individ att kunna utföra etableringsarbetet parallellt med forskningsarbetet eller studierna i ett komplext disruptivt projekt, som tarvar stora resurser. Möjligen kan ett brett nyttiggörande- och samverkansansvar ligga på en enskild individ utan att den storknar eller hamnar i intressekonflikt som egenföretagare gentemot sitt eget lärosäte, men den kan inte bära ett kommersialiseringansvar och medföljande kommersialiseringrisk å statens och skattebetalarnas vägnar.

GU VENTURES BEDÖMNING AV BETÄNKANDET

GU Ventures bedömning är att förslaget finansiellt sett är alldeles för svagt för att göra någon skillnad. Det riktas inga pengar till att få idéerna på fötter på riktigt, att starta verksamheter och anställa personer som ska driva dem, så att idégivande forskare ska kunna fortsätta forska vidare under tiden som man utvecklar något, samt att betala för patentansökningar, mm. De disruptiva idéerna har dessutom behov av kompetenser som kan leda dessa komplexa processer och även betydande resurser i en tidig fas, särskilt inom life science, energi, material och andra högteknologiska områden.

Det går inte att göra skillnad på riktigt med ett fåtal hundratals miljoner kronor, som går till fler rådgivande tjänstemän, mer rapportering och mer verifiering, utan det ger bara en viss justering, även om den är välbehövlig. Frågan är för viktig för att inte tydligt tala om vad som krävs, vad det får kosta för att skapa värde och vad det kan få för konsekvenser om tillgångarna inom lärosätena inte nyttiggörs.

- Om respektive holdingbolag vare sig har eller får egna resurser för att finansiera och äga projekt och företag på den lokala arenan, kan Sverige knappast få fram fler etablerade innovationsföretag från akademien jämfört med idag, eller fler sålda eller utlicensierade patent, eller större samarbetsprojekt med det omgivande samhället i det fall att relevanta ägarfrågor inte är utredda och fastställda i vedertagna ägarformer.
- Holdingbolagens kapital behövs också för att medfinansiera offentliga bidrag och lån och för att attrahera fler investerare i förlängningen.
- Holdingbolagen behöver dessutom kunna satsa i "deep-tech" projekt, som många drar sig för att investera i då de tarvar kompetens, stabilitet, förståelse för såväl teknik som marknad, samt mycket mer och långsiktiga resurser, så kallat "patient capital".
- För att genomföra en aktiv förvaltning och ägarstyrning, vilket säkerställer värdet i innehaven, behöver det finnas kompetenta personer inom holdingbolagen på den lokala arenan med kompetens som behövs för det specifika lärosätet.

Att ta kapital från lärosätenas basanslag, som gör att forsknings- eller utbildningsinsatserna i sig minskar är kontraproduktivt. Det är inte heller rimligt att ta basanslag från lärosäten där mycket forskning bedrivs med hög innovationshöjd som följd, till att omfördela dem i områden där varken studenter eller forskning finns i samma omfattning. Att ett utökat stöd skulle öka innovationskraften genom att ta från basanslagen leder tvärtom till sänkt innovationskraft. Det riskerar att resultera i färre idéer med lägre innovationshöjd.

Utredningen menar också att innovationsstödet måste bli likvärdigt överallt. Det är dock faktum att forskningen inom akademien är koncentrerad till 12 lärosäten och omsätter 38 miljarder SEK, som utgör 93% utav landets totala forskningsfinansiering, och att 60% av alla studenterna studerar vid dessa lärosäten. Då resurserna för forskning och utbildning är fördelade på detta sätt, är det svårt att förstå hur man kan tro att det blir likvärdigt om utredningens förslag genomförs. Risk finns istället att nyttiggörandet ävenytas i grunden där det redan är starkt och svensk innovationskraft från akademien dämpas.

- Om man vill ha likvärdighet bör man börja med att bygga ut forskningsbasen, dels genom att etablera forskning vid lärosäten som inte har det idag och dels stärka befintliga forskningsverksamheter som är etablerade och särskilt excellenta sådana. Detta är basen, som bäddar för fler innovationer. Så länge som den basen är svag, kommer även idéflödet att vara svagt.

Bedömning har inte gjorts i betänkandet av omfattningen av potentiella innovativa idéer framkomna i sådana områden dit innovationsstödet inte anses nå idag.

- Då bör vi börja med att ta reda på hur stort idéflöde de kan ha och med vilken kvalitet. Förvisso är det redan vedertaget att innovationskraften hos det enskilda lärosätet speglar de ambitioner och investeringar på den forsknings- och utbildningsverksamhet som lärosätet bedriver. Kvalitet

och förutsättningar för nydanande forskning är grundvalar för nyttiggörande och för kommersialisering. Utan framstående forskning och utbildning, finns det ett för litet underlag för utveckling eller idéskapande som kan leda till innovationer.

Utredningen har ej genomfört en genomgående undersökning av forskares, studenters och företagares egna ståndpunkter i frågan, vilka idag driver verksamheter i 1000-tals företag, som har knoppats av från lärosätena. Hade utredningen gjort en sådan statistiskt säkerställd undersökning, hade det framkommit vad vi ser dagligdags. Att det saknas relevanta resurser på ett antal svaga länkar över hela kedjan, särskilt i etableringen av de nya företagen och synnerligen "deep-tech" projekten, vilket är av stor betydelse för landets framtida konkurrenskraft, ekonomisk tillväxt, utveckling av välfärden, men också för att tackla de globala utmaningarna.

Merparten av landets holdingbolag lider brist på resurser för att kunna bygga upp erforderlig kompetens och behov av investeringskapital. De problem som vi brottas med beror även på hinder i form av regelverk. De beror knappast på att lärosäten och innovationsaktörer inte vill skapa en likvärdig och en framgångsrik verksamhet överallt i vårt land. Det finns helt enkelt inga resurser för att täcka alla områden i ett lärosätes uppdrag på ett likvärdigt sätt, vare sig geografiskt eller tematiskt. Att besluta som lärosäte att dra ned på forskning och utbildning i utbyte mot fler tjänstemän på förvaltningen är inget alternativ.

- ➔ Det måste finnas bättre och mer logiska lösningar än det som har föreslagits, så att fungerande verksamheter kan fortsätta leverera och stärkas för att kunna skörda där det växer, att det som inte fungerar kan börja fungera och att det tilldelas resurser och förstärkningar där de behövs.
- ➔ Resurser till och förutsättningar för individer att bedriva framstående och nyfikenhetsdriven forskning är avgörande faktorer för innovation, men även att ägar- och investeringsrollen som holdingbolagen har, liksom samarbeten med näringsliv och andra organisationer, där ett värde fördelas affärsmässigt och ömsesidigt av den forskning, som bedrivs i samarbete.

VIKTEN AV GEMENSAM VISION & MÅL FÖR INNOVATIONSARBETET

GU Ventures vill bidra med sin erfarenhet och kompetens i arbetet för att tillsammans med regeringen, lärosätena, kollegorna i innovationsstödsystemet och aktörerna ute i det omgivande samhället, skissa på lösningar, som vi kan komma överens om, som är väsentliga att genomföra och om hur de finansieras. Det är av vikt att vi gemensamt kan leverera ett antal genomarbetade förslag om hur vi bättre kan stärka svensk innovationskraft, vilket endast kan genomföras på ett effektivt sätt om alla har fått delta och få sina röster hörda. Relevanta förslag kan redan ha inkommit i denna remissrunda. Nu gäller det att samla ihop dem och bilda en task force med kompetens, motivation och ledarskap. Vi har inte råd att vänta.

Särskilt i pandemins spår och med tanke på de klimatmål vi har att nå, behövs det en gemensam syn på hur Sverige ska accelerera innovationsarbetet såväl inom akademien som i det omgivande samhället. Såväl för "deep-tech" avknoppningar med mer komplicerade processer, som för alla andra enklare innovationsinsatser. Ett helhetsgrepp där olika anpassade lösningar ingår, som täpper till håll, bygger fler broar och en motorväg där accelerationen rullas ut. Det behöver göras regeländringar och investeringar från statligt håll i statens helägda holdingbolag.

GU Ventures ämnar fortsätta stödja nya systerholdingbolag med att bygga upp verksamheter, att själv fortsätta lära sig och dra nytta av nyvunna erfarenheter och att ta till sig nya aktörers sätt att se på arbetet med färsk ögon. Det är konstant utveckling som gäller om en verksamhet inte ska stagnera. Även fortsatt kommer vi att ta fram handlingsplaner för arbetet tillsammans med andra och dela "best practice" för att underlätta riskvärdering, etablering av principer, samt rapportering av holdingbolagens investeringar. Vi vill fortsätta kraftsamla för gemensamma satsningar, särskilt på internationell expansion, t. ex. med stöd av Europeiska regionala strukturfondsmedel, och att fortsätta sätta upp affärsangelinvesteringsbolag och riskkapitalfonder med stöd av Saminvest, såsom Eir Ventures, där sex holdingbolag samarbetar.

SYNPUNKTER PÅ UTREDNINGENS FÖRSLAG I DETALJ

1. FÖRSLAGEN RÖRANDE INRÄTTANDET AV ETT NYTT NATIONELLT FINANSIERINGSBOLAG

- a. **Vi avstyrker bestämt att holdingbolagen skall fråntas sitt investeringsmandat och avveckla sina innehav, som föreslagits i kapitlen 9.3.1-9.3.2.** Det är värdeförstöring av de värden som skapats utifrån många års forskningsresultat och av det innovationsarbete som byggts upp över en lång tid i innehaven. Att investeringsverksamheter över hela landet skall nedmonteras ser vi som drastiskt, ologiskt och skadligt för Sveriges internationella konkurrenskraft och innovationsförmåga.

Närheten till och förståelsen av det specifika lärosätets verksamhet är avgörande för investeringar i dess projektidéer. De är nära sammanflätade med det enskilda lärosätets forskning och utveckling och kommer så förbli under en avsevärd framtid i samband med kommersialiseringen. Kopplingen till det enskilda lärosätet med varumärket och relationerna till dess forskare är viktig, liksom till lokala och regionala investerare, kunder och leverantörer. Innovationskontorets nära koppling till holdingbolaget och holdingbolagets möjlighet att ta över och investera i bolag/IP är också en framgångsfaktor i arbetet med att kommersialisera lärosätenas anställdas kunskap och resultat.

Under de senaste åren har GU Ventures investerat mellan 7-12 Mkr årligen i nya patent, projekt och företag i försådd- och såddfas. GU Ventures har också till sin verksamhet anknutna investeringsbolag, som ägs tillsammans med privata investerare, för att tillgängliggöra mer kapital i tidig fas. Det har även flera andra lärosäten. Det överensstämmande syftet med dessa investeringsbolag är att brygga över den så kallade "dödens dal" till de privata och större offentliga investerarna. Om GU Ventures eller något av dessa investeringsbolag inte får fortsätta investera längre, blir det brist på medel i motsvarande utsträckning på respektive ort och i respektive region. Det kommer uppstå områden där ingen annan kommer att satsa längre, då det tänkta nationella finansieringsbolaget med sina knappa resurser svårligen kommer att kunna täcka behovet på ett likvärdigt sätt över hela landet.

GU Ventures vill medverka till att utveckla relevanta lösningar på lokal och regional nivå, där försådd- och såddinvesteringarna genomförs, medan det på nationell nivå tarvas andra lösningar och där finns även andra aktörer att ta rygg på.

- b. **Vi avstyrker också att respektive holdingbolag skall tvingas överföra sina kvarvarande innehav i enskilda projektbolag till det tänkta nationella finansieringsbolaget, för att i fortsättningen vända oss med investeringspropåer till det bolaget och enbart förmedla kapital till de projekt som vi arbetar med.** Detta kommer att bidra till dubbelarbete och otydlighet, samt vara mer kostsamt än föreslagna 10 Mkr/år i driftsbudget och 30 Mkr/år i investeringar. Bara tanken är svindlande att det tänkta finansieringsbolaget ska få ta över många nystartade innehav från respektive holdingbolag då alla innehav knappast kommer att kunna avyttras på så kort tid som är föreslaget. Att bedriva ett sådant portföljarbete i flera hundra innehav, samtidigt som att genomföra investeringar i nya objekt, kräver mycket mer än de föreslagna beloppsnivåerna och särskilt om det ska kunna täcka behoven i hela landet på ett likvärdigt sätt. Även detta är värdeförstöring.

En viktig styrningsmekanism går förlorad när det tänkta finansieringsbolaget inte har tillräckligt med personal som kan delta i styrelsearbetet i respektive projektbolag. Det blir även en otydlig gräns mellan vilka bolag som holdingbolagen de facto får fortsätta äga och investera startkapital i, respektive vad exakt och hur mycket vi inte längre får styra över. I ett antal av våra projektbolag bedriver vi både tjänsteverksamhet kopplat till lärosätet och patenterbara produkter som erbjuds kunderna. Ska dessa verksamheter delas upp i två olika bolag framgent, ett som ägs av det befintliga holdingbolaget och det andra som ägs av det nya finansieringsbolaget? Då blir respektive verksamhet svagare för sig och synergieffekter uteblir. Arbetet kommer varken kunna skötas effektivare eller bli mer likvärdigt över hela landet med det tänkta finansieringsbolaget. Fortfarande kommer endast de allra starkaste innovationer få finansiering, kanske t o m färre än i dagsläget. Vår bedömning är att det kommer vara sämre för alla lärosäten, holdingbolag och enskilda projektbolag, vilket resulterar i färre nyttiggjorda och kommersialiserade innovationskoncept, som kan bli framgångsrika.

Det riskerar även att ge mindre kontroll och insyn om hur investeringarna de facto går, när det nationella finansieringsbolaget bedöms vara oförmöget att klara av att aktivt förvalta innehaven, jämfört med dagens lösning med 18 holdingbolag, som har en insyn genom sitt ägande i sina projektbolag.

I själva verket innebär förslaget neddragning i paritet med vad som görs på den lokala arenan. Det är även en mycket svagare satsning än vad som görs i andra länder. Som en jämförelse satsade Frankrike 40 miljarder kronor förra året på att bara få igång och hålla vid liv i pandemins spår i sina innovativa och nystartade "startups", för att hjälpa dem att bygga upp nya lösningar och därmed bidra till att transformera franskt näringsliv och offentlig sektor. För att inte tala om Israel och Sydkorea som visar upp enorma satsningar, där skillnader och avståndet mellan våra och deras satsningar växer.

En annan framgångsfaktor för att bedriva holdingbolagsverksamhet och i synnerhet investeringar är kompetens inom investering. Det är av det skälet märkligt att utredaren föreslår att den eller de högskolor, som ges uppdraget att leda och samordna arbetet, bör inte ha eget holdingbolag med huvudsakligt fokus på investeringsverksamhet riktad mot s.k. projektbolag. Hur har utredaren tänkt att just dessa högskolor ska bygga upp en ny investeringsverksamhet nationellt och få med sig alla andra när de själva inte är framstående i hantverket och knappt har jobbat med investeringar själva? Och om dagens investeringskompetens nedmonteras i holdingbolagen, som utredaren anger som en konsekvens, hur kommer finansieringsbolaget att självt kunna hantera alla investeringsärendena ute i landet?

- c. Att samtliga lärosäten ska inrätta ett nytt konsortium, enas om ett aktieägaravtal, tillsätta en styrelse och rapportera, samt att även riksdag och regering ska engagera på en sådan detaljnivå som föreslås är dyrt, ineffektivt, tungrovt och toppstyrt. I holdingbolagens bolagsordningar tillåts att vi kan bilda gemensamägda bolag. Lärosäten med matchande kompetensbehov kan idag gå samman i delägda bolag, som ägs av deras respektive holdingbolag – detta utan riksdagens bemyndigande – och de kan med fördel dela på expertkompetens och resurser. Respektive holdingbolag får även jobba med andra lärosätens idéer än det egna redan idag, vilket stipuleras i bolagsordningarna. Att det sker sporadiskt beror på förutsättningar som den lokala närheten, förståelsen och insynen. Däremot görs saminvesteringar av holdingbolagen i gemensamma projektbolag när det finns ett ömsesidigt behov och kan stärka bådas verksamheter. Det finns goda exempel på detta, vilka presenterats för utredaren.
 - Nationell samordning kan fortsatt ske i den nuvarande föreningen för holdingbolagen, FUHS, som kan fortsatt axla ett ansvar för kompetensutveckling, vissa gemensamma funktioner och allmänt utvecklingsarbete, där "best practice", samarbete och lärande främjas i syfte att dra nytta av alla erfarenheterna och öka samverkan. Ett finansierat kansli i FUHS med personella resurser i likhet med SISPs för inkubatorer och science parks, är ett effektivt sätt att åstadkomma en ökad förmåga, tillgänglighet och likvärdighet utan att eliminera lokala variationer och inriktningar.
- d. **Vi avstyrker även förslaget att ta ifrån 11 holdingbolag och dess forskare 11 Mkr i idébanksmedel**, som är föreslagna att finansiera det nationella finansieringsbolagets drift. I så fall har statliga resurser lagts på att bygga idébanker i ett tiotal år nu, men läggs ner utan någon som helst utvärdering. Det är en åtgärd vars konsekvens inte har belysts och det kan få följden att fler idéer stannar i byrålåden i brist på engagemang och ägarkapital.
- e. Utredaren konstaterar på sid. 232 i kapitel 9.3.2 att **tillgången till investeringskapital varierar mellan högskolorna** och i kapitel 3.7.5. beskrivs hur kraftigt det varierar. Detta är helt naturligt och beror på de volymer och kvalitet som finns vid lärosätena, tillsammans med de volymer och kvalitet som finns vid respektive innovationskontor och holdingbolag.
 - För att få ett mer likvärdigt stöd över hela landet, bör det tillhandahållas likvärdig tillgång till kapital och driftsmedel utifrån innovationsvolym och -kvalitet i varje lärosäte och holdingbolag.
 - För att tillfredsställa behov av expertresurser har frågan om att hyra in expertis uppkommit. Detta handlar i sak inte om att dessa experter inte finns att tillgå, utan att de som har behovet

inte har medel för att hyra in resurserna. Löses resursfrågan för holdingbolagen, kommer kompetens kunna byggas upp där behoven finns och utifrån de kravspecifikationer som ställs.

- f. **Det är tveksamt om det är en fördel att en rapporterande funktion delegeras till ett nytt bolag.** I sak rapporterar lärosäten sina holdingbolags resultat till Regeringskansliet enligt givna riktlinjer.

→ Ytterligare samordning av alla holdingbolags årsredovisningar inklusive investeringsutfall kan med fördel göras på ett mer effektivt sätt än genom inrättande av ett nytt bolag. Ett bättre alternativ är det som Regeringskansliet gör avseende Akademiska Hus AB enligt ett "paragraf 5 förfarande" där resurser hyrs in från andra departement, som på uppdrag av Utbildningsdepartementet samlar redovisningen i "Skrivelse 140" till Riksdagen. Ytterligare ett alternativ är att holdingbolagen gemensamt anlitar en revisor som sammanställer alla årsredovisningar.

- g. **Vi avstyrker även de alternativa förslag** som utredaren presenterar i förhållande till det nya finansieringsbolaget, i form av ALMI och andra nya konstellationer, då dessa löser vare sig likvärdighets-, styrnings- och redovisningsfrågan på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. För relevant styrning och redovisning har lärosätena och holdingbolag redan idag tydliga riktlinjer från Regeringskansliet. Det gäller även förmedling av uppdragsutbildning, som har varit tydligt sedan det instiftades.
- h. **Enligt förslag 9.3.5** föreslås att det tänkta finansieringsbolaget bör ges i uppdrag, genom dess ägare, att utreda former för hur en nationell process för licensiering av immateriella rättigheter sprungna ur högskolors verksamhet ska kunna bildas. Denna fråga kan med fördel hanteras m.h.a. PRV och alla lärosätena i det uppdrag som PRV föreslås få.

2. RESTERANDE FÖRSLAG

- a. **Vi välkomnar att såväl nya holdingbolag kan bildas som att mer verifieringsmedel tillhandahålls i ett väletablerat system genom holdingbolagen, samt att lärosätenas innovationskontor skall få ökade anslag.**

Att däremot lägga på ett ok till i form av att ett innovationskontor bara får inrättas om det har ett externt samarbete av det mått som föreslås, riskerar att skapa en otrygghet och beroendeställning, som tar mer fokus från själva arbetet, än vad det bidrar i form av nytta för att utifrån ett ömsesidigt intresse knyta samarbeten med partners. Särskilt för lärosäten där ett sådant krav riskerar att skapa förvirring med redan ingångna samarbeten.

Det är inte tematiska områden inom innovationskontoren som behövs, där måste man istället låta tusen blommor blomma och ha ett brett nyttiggörandeuppdrag. Tematiska satsningar och kraftsamlingar kan ske när väl ett nytt koncept ska etableras och har valt inriktning. Tematiska satsningar kan även ha svårt att ha en nationell överblick och att på ett likartat sätt bistå de mer geografiskt avlägsna lärosätena och innovationskontoren. Det samordnas tematiska satsningar i branschföreningarna.

- b. **Om de angivna satsningarna genomförs på innovationskontoren med så mycket som 168 Mkr, riskerar holdingbolagen, som är nästa anhalt efter innovationskontoren, att bli flaskhalsar i ekosystemet, som risken är om holdingbolagen inte ges resurser och fräntas mandat.** Därmed riskerar satsningen till viss del bli bortkastad om holdingbolagen inte tilldelas resurser för att hantera den förväntade ökade tillströmning av idéer som innovationskontorsatsningen rimligen bör leda till. Det är holdingbolagen och idégivarna själva som startar upp företagen och investerar det första ägar-kapitalet och det är holdingbolagens projektmedel som investeras i sådana projekt som ännu inte är redo att starta företag, utan bedrivs i projektform. Om majoriteten av holdingbolagen varken har eller får resurser för att bedriva kommersialiseringsarbete och investeringar i motsvarande omfattning som levereras av innovationskontoren, blir konsekvensen att systemet är i obalans och fler enskilda projekt inte lyckas komma vidare.

- c. **Enligt förslag 9.3.3.** anges att staten bör som ägare inte begränsa holdingbolag vid högskolors förvärv av aktier, andelar i ekonomiska föreningar eller andra associationer beloppsmässigt, vilket GU Ventures håller med om. Det är ett avgörande för holdingbolagens styrelser och VD:ar.
- d. **Ett missförstånd har uppstått på sid. 25-26** om att holdingbolagen inte kan erbjuda en blandning av olika finansieringslösningar, bl.a. mjuka lån och konvertibler, men det stämmer ej, det är möjligt.
- e. **Att medelstildelning och förstärkningsresurser föreslås tas av basanslagen och att utredaren även föreslår kapitaltillskott från lärosätena till sina holdingbolag enligt 9.1.2-9.1.4, minskar i sig forsknings- och utbildningsinsatserna.** Det är kontraproduktivt, som ovan angivits. När dessa satsningar minskar, minskar även idéflödet och behovet av innovationsstöd per se.
 - Det tänkta finansieringsbolagets investeringskapital om 30 Mkr årligen är en lämplig pott att fördela som kapitaltillskott till holdingbolagen i landet.
 - Ett flertal holdingbolag har även möjlighet att ta emot ERUF-medel, vilka kan utlysas av respektive regionalt Tillväxtverkspartnerskap inom investeringsområdet på motsvarande sätt som för ALMI Invest. Även Saminvests medel och modell för ängelinvesteringsbolag knutna till inkubatorerna kan göras på motsvarande sätt för holdingbolagen.
 - Att lärosätena ska bemyndigas att kunna överföra donationsmedel sid. 212 är förvisso bra, men allt kapital som kan överföras sker i konkurrens med lärosätets satsningar på forskning och utbildning, alltså kan bemyndigandet bli verkningslöst på flera håll i landet.
3. **Vi stödjer förslaget om att holdingbolagen bör få ett samhällsuppdrag enligt 9.2.1 - 9.2.3** inklusive att holdingbolagen ska få uppdragsmål och ekonomiska mål, samt ska fortsätta verka på affärsmässiga villkor. Holdingbolagen ska ha i uppdrag att återinvestera och inte utdela vinstmedel, samt att våra ekonomiska mål och regeringsanslagen för kostnaden att bedriva verksamheten ska följa andra liknande verksamheter, såsom ALMI Företagspartner.
4. **Vad gäller ett nationellt center för forskning inom entreprenörskap enligt kap 8.2, anser vi att ämnet entreprenörskap är mycket väl beforskat och att 20 Mkr gör varken från eller till.**
 - Ämnena nyttiggörande, innovationskontor och holdingbolag behöver däremot beforskas, för att det saknas oberoende forskningsbaserat underlag här. Sverige behöver få relevant forskning på innovationsområdet, som är viktigt inför framtida statliga satsningar inom området.
 - Om det tänkta centrats medel för forskning kan tillkomma de entreprenörsskolor som finns, ser vi det som fördel, då dessa skolor levererar såväl en bättre nyttiggörandeförmåga för lärosätena, som personella resurser till kommersialiseringen genom de studenter som utbildas.
5. **Vi välkomnar all form av utvärdering - av vilka aktörer utvärderingsuppdraget än landar på, samt effektiv och ömsesidig samverkan** i hela värdekedjan av innovationskontor, holdingbolag, andra innovationsaktörer, industri, offentlig sektor, myndigheter, m.fl., som är välutvecklade idag, men som alltid kan bli bättre. Sverige har ett välutvecklat ekosystem, som är världskänt och uppmärksammat, inte minst genom de många internationella besök som kommer hit och träffar oss för att lära sig om det svenska innovationsekosystemet.
6. Avslutningsvis önskar vi att en **ansvarig tjänsteman utses för holdingbolagsfrågor på Regeringskansliet inom Utbildningsdepartementet** i syfte att hantera våra ärenden, ta emot alla resultat som rapporteras, samt vara ansvarig på statens sida för kontakten med lärosätenas bolagsförvaltare och för vidare inkorporering av resultaten till andra departement och Riksdagen.

Gällande punkter i betänkandet, där GU Ventures inte har lämnat synpunkter, hänvisas till förvaltande lärosätets, Göteborgs universitet, remissvar.